

Socialministeren må hjælpe med at få hovedfokus på beskyttelse af børnene

Et enigt Folketing ændrede forældreansvarsloven den 1.4.2019 for at forbedre børns beskyttelse. Beskyttelse af barnet mod vold blev gjort vigtigere end tvang til udlevering af barnet til en forælder, som barnet fortæller slår. På trods af den nye lovgivning ses myndighedernes praksis stadig ikke ændret til det bedre. Tværtimod ser den ud til at blive værre og værre. Faktisk ser myndighedernes beskyttelse af kvinder og børn mod vold i dagens Danmark ud til at være dårligere end den var for ca. 25 år siden?

Socialministeren må på banen nu.

Kan man "tvangsfjerne" et barn i Danmark fra sit hjem hver anden fredag? Ja, det kan man – og det sker dagligt, at børn tvangsudleveres til en forælder som de ikke ønsker at blive udleveret til. Tvangen kan udøves ved magt eller trusler, når barnet skal udleveres til en forælder, som barnet har oplevet som voldelig. Forældreansvarsloven fra 2019, som skulle hjælpe med at lytte til børn og fokusere på deres beskyttelse og trivsel virker ikke efter hensigten i praksis.

De færreste, som oplever vold, kan trives eller beskyttes uden myndighedernes hjælp. Alligevel tvinges kærlige mødre til at opgive beskyttelsen af sig selv og børnene og får ikke den hjælp de har ret til. Myndighederne bruger så voldsomme tvangsmidler for at få barnet udleveret til en far, som barnet er bange for og fortæller slår, at barnet efterlades uden beskyttelse og må leve med vold. Tvangsmidlerne kan være tvangsbøder, tvangstilbageholdelse, udkørende fogedforretning for afhentning af barnet eller at forældremyndighed eller bopælsret overføres til den forælder, som barnet fortæller slår.

Meget få mennesker slår deres egne familiemedlemmer. Nogle få forældre, typisk fædre, som er de fysisk stærkest, afviger fra det normale og slår barnet eller den anden forælder. Når barnet nægter fortsat kontakt med en voldelig forælder, som insisterer på kontakt trods barnets modstand, træder myndighederne til og gennemtvinger som oftest en udlevering til faren. Barnet tvinges til fortsat kontakt, i stedet for at barnet beskyttes ved at kontakten afbrydes af myndighederne.

Det spørgsmål, der kan stilles er, hvilken type far, er det, der beder myndighederne om at tvinge mor og barn til at gøre, som han siger med voldsomme tvangsmidler, når barnet ikke vil med ham? Er det en kærlig far eller en overgrebsmand?

Samvær fastsættes fortsat nærmest altid og tvangsfuldbyrdelse af samvær, forældremyndighed og bopælsret gennemføres tilsyneladende rutinemæssigt uden hensyn til barnets og morens oplysninger om fars tidligere voldsudøvelse i familien. Hvad, der er det samfundsnyttige formål med først og fremmest at beskytter en voldsudøvers ret til at få barnet udleveret, frem for barnets ret til beskyttelse efter forældreansvarsloven, er svært at få øje på?

I dag mister barnets mor bopælsretten til barnet eller forældremyndigheden pga. samarbejdschikane, hvis hun gør sin pligt som primær omsorgsforælder og forsøger at beskytte barnet mod vold, når barnet fortæller far slår det. I dag mister hun ofte kontakten med barnet, når barnet først er flyttet til den voldelige far. Myndighederne synes ikke lige så ivrige efter at hjælpe en mor med kontakt, når far har fået barnet pga. samarbejdschikane, som da far skulle have sin ret til kontakt. Det sker også, selvom barnet altid har boet alene med mor, er mest knyttet til hende, og fortsat ønsker at bo hos hende. I dag lægger myndighederne stadig mest vægt på, at der skal samarbejdes, også med en voldelig far, selvom det har formodningen imod sig, at sådan et samarbejde gavner barnets beskyttelse og trivsel.

De færreste kan klare sig alene mod en mand, som er fysisk stærkest og bruger sin fysiske styrke til at tvinge sin vilje igennem med vold, og derefter evner på overbevisende måde at skjule voldsudøvelsen ved

at nægte kendskab til den. Det er derfor civiliserede lande har brug for straffelove og menneskerettigheder. Når myndighederne ikke længere har vilje eller evne til at se forskel på en voldsudøver og et voldsoffer, er kvinder og børn, som de fysisk svageste, fortabte, for så får de ingen beskyttelse. Der er mange eksempler på kvinder og børn, som oplever sig fortabte i dagens Danmark.

Heldigvis har regeringen mulighed for at ændre tilstandene for børn og midlerne til at give voldsofre beskyttelsen tilbage fra den ene dag til den anden. Socialministeren kan sikre gennemførelsen af forældreansvarslovens ord og hensigt om først og fremmest at beskytte børn mod vold. Hun er i forældreansvarsloven bemyndiget til at fastsætte regler for myndighedernes sagsbehandling i forældremyndigheds-, bopæls- og samværssager.

Socialministeren har allerede fastsat regler, men der er behov for mere detaljerede regler, ikke kun som vejledninger, men som bindende regler i en bekendtgørelse, som myndighederne skal følge, som var reglerne fastsat i en lov. Ministeren kan sikre, at myndighedernes sagsbehandling for voldsramte familier lever op til kravene i forældreansvarsloven og FN's børnekonvention. Hun kan i en bekendtgørelse sikre "barnets bedste" ved bl.a. at bestemme

at når der er oplysninger om vold i familien, skal der foretages en særlig grundig sagsbehandlingen, inden der må træffes afgørelse om barnets forhold,

at betydningen af oplysninger om vold i familien skal vurderes civilretligt af afgørelsesmyndigheden, og at der skal stilles mindre krav til beviserne for vold ved den civilretlige vurdering af volden end der stilles i en straffesag,

at afgørelsen skal begrundes i et sådant omfang, at det kan ses, at den civilretlige vurdering, af betydningen af oplysninger om vold, har fundet sted,

at det skal fremgå af afgørelsens begrundelse, at tvivl om bevis for vold eller forhold som er til fare for barnet, er kommet barnet til gode. Er der tvivl om eller risiko for vold ved et samvær, skal samvær ikke fastsættes,

at fortolkningen af "barnets bedste" og sagsbehandlingen skal være i overensstemmelse med FN's børnekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og disse konventioners retspraksis,

at det skal fremgå af begrundelsen, at afgørelsesmyndigheden har foretaget en samlet vurdering af alle de forhold, som har betydning for det konkrete barns beskyttelse og trivsel,

at det i begrundelsen skal beskrives, hvordan afgørelsesmyndigheden har forholdt sig til de vigtigste forhold af betydning for barnets trivsel, så som barnets tryghed, det enkelte barnets særlige forhold, tilknytning, barnets primær omsorgsperson, stabilitet, barnets egne tilkendegivelser, samt når der ikke er vold eller risiko for vold i familien samarbejdsevne hos hver forælder,

at fælles forældremyndighed ikke skal opretholdes eller etableres, hvis der er vold i familien. Det har formodningen imod sig, at et samarbejde med en voldsudøver vil være til barnets bedste. Hvis der lægges vægt på samarbejde, når der er vold i familien, vil den forælder, som forsøger at beskytte barnet mod ny vold ved ikke at udlevere barnet til voldsudøveren, blive betegnet som værende uden samarbejdsevne. Det skal fremgå af afgørelsens begrundelse, at afgørelsesmyndigheden ikke har lagt vægt på manglende samarbejdsevne, da det civilretligt er vurderet, at der er vold eller risiko for vold mod barnet,

at ansatte ved Familieretshuset og familieretterne skal sikres opdateret viden om voldsdynamikker ved mindst 2 gange årligt at deltage i et obligatorisk uddannelsesforløb i voldsdynamikker med undervisere som

har faglig indsigt og praktisk erfaring med voldsdynamikker, f.eks. ansatte fra Lev uden vold eller LOKK, Landsorganisationen for kvindekrisecentre.

Vi lever i et demokrati med menneskerettigheder og ret til beskyttelse mod vold og overgreb. I den seneste tid har medierne vist overgrebsmænd, som krænker vores demokrati med voldsomme og uacceptable demonstrationer mod regeringen. Heldigvis sættes der hårdt ind for at beskytte samfundet mod den slags vold. Me Too bevægelsen har også bragt håb om bedre beskyttelse mod overgreb.

Det er på tide, at også voldsramte kvinder og børn får den beskyttelse mod vold, som de har ret til.

Den 28.1.2021

Vivian Jørgensen

Advokat i 24 år, mediator og tidligere: offentlig anklager, konstitueret dommer og foged.